

Bradavice, kljukasti nosovi in špičasti klobuki

Čarovnice Priljubljena klasika Roalda Dahla zdaj tudi v stripu

Zgodba o bitjih z modro slino, oglatimi stopali, valovitimi nosnicami za lažje izvojanje otrok, lasuljami, kremplji in skrotovičnimi prsti ni nova – predelana je bila že v film, radijsko igro, gledališko predstavo in opero, zdaj pa v izvrstnem prevodu Suzane Koncut lahko prebiramo Čarovnice striparke Pénélope Bagieu.

PIA PREZELJ

Mladinski roman o sodobnih čarovnicah, ki pod poveljem Velike vrhovne čarovnice (v njej se skriva sijajna analogija represivne oblasti, ki ubogljivost in pripadnost spodbuja z grožnjo – in izvajanjem – nasilja) na smrt sovražijo otroke, nagnusne mulce, ki smrdijo po pasjem drekcju, je ob izidu leta 1983 vzbudil mešane odzive. Čeprav si je kaj kmalu pridobil številčno in zvesto bralstvo, ki se iz leta v leto širi, so mu zaradi potencialne implikacije, da so vse ženske čarovnice, številni očitali mizoginijo, knjigo pa so nekatere knjižnice celo umaknile s polic. Zanimivost: možnost takšne interpretacije je avtorju pred izdajo omenil tudi urednik Stephen Roxburgh, a mu je Dahl odvrnil, da se »ne boji užaliti žensk«.

Tovrstno interpretacijo je v svoji priredbi (mestoma morda preveč očitno) naslovila tudi francoska ilustratorica in striparka, pa tudi bobnarka v rock skupini in didžejka Pénélope Bagieu (1982), v Sloveniji znana predvsem po stripovskih vignetah *Neustrašne – Portreti neuklonljivih žensk* (VigeVageKnjige, 2019, prev. Katja Šaponjić), ki je humorno in napeto zgodbo prilagodila sodobnosti. V njej babica, večno mlada strastna kadilka, ki fantiču razkriva skrivnosti čarovnic (njihov cilj: vse otroke tega sveta spremeniti v miši in nato iztrebiti), med drugim pripove-

duje: »Žensko so lahko za prazen nič obsodili, da je čarovnica. /.../ Dovolj je bilo, da nimaš moža ali da si prehlad zdraviš z zelišči, pa so te obtožili, da gola plešeš s hudičem. /.../ Stvari, o katerih ti govorim, nimajo nobene zveze z ubogimi ženskami, ki so jih brez razloga preganjali.«

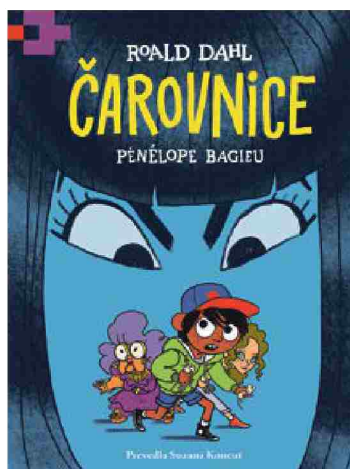
Kako izbrati pravo harpuno

Lik babice je v *Čarovnicah* Pénélope Bagieu izdelan precizno, premišljeno in izrazito hudomušno (med drugim rada izrezuje članke, ki bi ji lahko prišli prav – *najlepše bikinke te sezone, pravilna montaža tesnil, kje plesati tango v Buenos Airesu, kako izbrati pravo harpuno*), k splošni dramaturgiji zgodbe pa veliko prispeva tudi lik deklice, ki jo čarovnice – prav kakor omenjenega fantiča – s skrivnostnim napitkom za vselej spremenijo v miš. Če to mesto pri Dahlu zavzema deček Bruno Jenkins, pa deklica pod vplivom staršev (psihoterapevtov, ki hčerki zatrdita, da se odpravljata na jogo, a ju kaj kmalu zalotimo ob igralnih avtomatih in koktajlih) fantiča miri z »ne brani se svojih čustev« in »poskušaj najti besede za to, kar čutiš«. Ba-

gieujeva tako med vrsticami (med stopicljanjem mišjih tačk) ponuja hudomušen in pretkan komentar današnjega časa, nekateri bralci pa so v Dahlovem romanu našli analogijo transspolnosti (sprejemanje oziroma zavračanje preobrazbe v miš) ter celo spodbujanje samomora pri otrocih (fantič na koncu sprejme svojo novo miško podobo in s tem dejstvo, da mu najverjetneje preostane le še devet let življenja).

Ob tem se zdi, da mnogotere analize *Čarovnic* – in njihove reinterpretacije – več povedo o dobi, v kateri nastajajo, kot o zgodbi sami, kar ne nazadnje priča o večni aktualnosti Dahlovih del in tudi tuji po vedno novi kontekstualizaciji klasik.

Mladinski roman o sodobnih čarovnicah, ki na smrt sovražijo otroke, nagnusne mulce, ki smrdijo po pasjem drekcju, je ob izidu leta 1983 vzbudil mešane odzive.

Roald Dahl, Pénélope Bagieu
Čarovnice

Prevod: Suzana Koncut
VigeVageKnjige, 2021